

Ciao Bella

På Gothia Cup i Göteborg kommer ungdomar från hela världen för att spela fotboll och träffas. Mustafa, en svensk kille med iranskt påbrå, blir av misstag tagen för italienare och får med ens chansen att vara en annan och han märker direkt att tjejerna blir mer intresserade av honom, speciellt Linnea. Varför vill tjejerna ha en farlig förförare från Italien och inte en genomtrevlig iransk kille från Lerum?

Ciao Bella handlar om förväntningar, krav och sökande efter identitet hos de två huvudpersonerna i en kärlekshistoria med påtaglig känsla av här och nu.

Rekommenderad från åk 8

EN FILMHANDLEDNING AV
LOUISE LAGERSTRÖM

Handling

17-åriga Mustafa från Lerum är på väg med sitt fotbollslag till sommarens Gothia Cup i Göteborg. Under en julivecka pulserar staden av liv, längtan och förväntningar när ungdomar från hela världen samlas för att spela fotboll och umgås. Hos killarna i bussen ligger fokus tveklöst på de eventuella sexuella erövringarna de hoppas göra och mindre

på idrottsliga framgångar. Och för de som, likt Mustafa och vännen Babak, hittills "scorat noll", är det upp till bevis.

Mustafa har föga framgång hos tjejerna (även om han för kompisarna ljugit ihop en historia om några norska flickor förra sommaren). Beror det på att han är en präktig glasögontyp som väljer fel samtalsämnen? Är för snäll? För ospännande? Han börjar dock befara att svenska tjejer egentligen nobbar honom endast av ett skäl. Han är iranier.

De italienska fotbollsspelarna verkar däremot stå högt i kurs hos tjejerna som hänger i klasor kring planen. Så när han genom ödets nyck får hoppa in i det italienska laget efter att en spelare skadats, tilldelas en tröja med namnet Massimo, kan han inte motstå att spela med ur alla aspekter.

Utan att riktigt inse konsekvenserna nickar han instämmande när vackra Linnea, en av beundrarinnorna, tilltalar honom på engelska och undrar om han är från Rom. Hon och väninnan Carro har ett särskilt gott öga till italienare efter en semesterresa de gjort tillsammans med hennes pappa, en sympatisk men lätt misslyckad drömmare som hankar sig fram på modell- och statistjobb.

Medan Linnea blir varse att hon både blivit gravid med sin sommarflirt och att denne givit ett falskt mobilnummer får Mustafa en snabblektion av lagkamraten Enrico i

hur en riktig italiensk charmör för sig. Bort med "turkmu-schen", knäpp upp några knappar i den bländvita skjortan, på med svarta solglasögon och; Voilá!

Med ett nyvunnet självförtroende och några italienska klichéfraser närmar han sig nu med framgång Linnea. Hon, som brottas med om hon skall göra abort eller inte, dras mot bättre vetande till en ännu en förförisk, som hon tror, italienare.

Efter att ha möts igen på Gohtia Cups jättedisco hamnar Linnea och Mustafa i ett klassrum på skolan där det italienska laget huserar. De två har sex i en tom biologisal och Mustafa bedyrar henne sin kärlek medan Linnea börjar spinna drömmar om en gemensam framtid där hon skulle följa med honom hem till Rom.

Men Mustafa har lärt sig av Enrico att dumpa tjejer lika effektivt som man kurtiserar dem så han skriver ett brev där han ber henne glömma alltihop och lägger det i hennes jacka. Hon glömmer dock kvar jackan och när hon söker upp Mustafa igen inser han att hon inte fått meddelandet. Drabbad av både en gryende förälskelse och dåligt samvete smusslar han undan brevet och fortsätter sitt dubbelspel.

Det börjar dock bli svårt att upprätthålla masken och bedrägeriet är nära att avslöjas då han stöter ihop med sin tränare på bussen. För att kunna spela i det italienska laget har han skylt på att hans mamma är sjuk. Frågorna på svenska möter han med en oförstående min och Linnea tror honom även denna gång. Värre blir det när han skall leva upp till sitt italienska ursprung på en italiensk restaurang dit Linnea tar honom. Å andra sidan verkar hon inte höra skillnad på persiska och italienska.

Deras samtal blir allt mer förtroligt och de blandar blod efter att ha rispat sina handflator med en rosentagg och svär att aldrig ljuga för varandra. Mustafa gör en ansats att erkänna vem han är men avbryts då en av hans vänner dyker upp och utövar utpressning för att inte avslöja bluffen. Mustafa och Linnea tvingas gömma sig under bänken i bastun där lagkamraterna sitter. När de blivit ensamma ligger de med varandra "på riktigt" på duschrummets golv.

Mustafa tar nu äntligen mod till sig och avslöjar att han egentligen är en vanlig kille från Lerum. Iranier dock.

Linnea känner sig bedragen och förnedrad och ber honom dra åt helvete. Hennes egna problem med det ofödda barnet återstår och hon konfronterar sin far med händelserna kring sin egen födelse. Var hon ett önskat barn? Han försäkrar att hon är det bästa som hänt honom och för att visa att han även ser fram emot att bli morfar kommer han hem med en spjålsång.

Fotbollsturneringen är över och Mustafa kommer hem till radhuset i Lerum där stämningen präglas av föräldrarnas problematiska äktenskap. Efter ett samtal med sin far, där han ändå förstår att den finns en stark kärlek föräldrarna emellan, och efter att de omtumlande stunderna med Linnea börjat sjunka in skaffar han ett fång röda rosor och beger sig hem till Linnea där han läser upp sin kärleksförklaring.

Nu trogen sitt rätta jag, i glasögon, med prydligt knäppt skjorta och i finbyxor erbjuder han henne sin kärlek och planerna på ett liv tillsammans. Han är trots allt en passionerad man från Teheran. Vad tror hon?

Att forma sin identitet

"Jag är en fejk", säger Mustafa om sig själv. Ett dåligt samvete gör sig påmint efter att han lyckats förföra Linnea. Men leken med identiteter går djupare än så. "Jag är inte svensk. Jag är inte iranier." Mustafas självbild har formats av en osäkerhet inför vem han är. Särskilt hans nationalitet. Han är övertygad om att hans impopularitet hos tjejer har att göra med att han är iranier.

Nu är Mustafa en mycket integrerad invandrare. Med välutbildade föräldrar och bosatt i ett typiskt medelklassområde. En vanlig svensk. Men ändå inte. Med sig bär han en känsla av att bli bortvald endast på grund av sitt ursprung vilket genererat ett allt sämre självförtroende.

Om föräldrarna talar persiska svarar Mustafa på svenska. Han tillhör en generation av barn till de stora invandrargrupper som kom till Sverige under 80-talet. Det framgår inte i filmen om han är född i Sverige, inte heller vilken religiös tillhörighet familjen har eller om den har någon alls. Det enda vi vet är att Mustafa är en snäll och vänlig kille som talar perfekt svenska, är en hyfsad fotbollsspelare och lyckas bra i skolan. Trots detta bär han sitt ursprung både som ett slags inre begränsande stigma samtidigt som han konkret upplever att hans namn och utseende gör honom till en måltavla för fördomar.

Att anta skepnaden av en italiensk Casanova blir därför en lek som samtidigt gör ont då det visar sig att hans farhågor om rasism blir bekräftade. Han behöver bara nämna att han är italienare för att få tjejerna intresserade. Hans svarta hår och mörkare hudfärg blir då en projektionssyfta för andra, romantiska föreställningar om den passionerade och eldige italienaren.

Filmens regissör Mani Masserat-Agah som också har iranskt ursprung har utgått från egna erfarenheter som ung sökande efter bekräftelse och kärlek hos svenska tjejer. Likt Mustafa utgav han och hans kompisar sig för att vara italienare med lyckat resultat. Detta skedde under en tid då filmen och boken *Inte utan min dotter* - en kontroversiell roman med verklighetsbakgrund om en muslimsk man som rövar bort sina barn från USA till Teheran - var populär. Frånsett alla diskussioner kring bokens uppsåt och autenticitet fick den ett enormt genomslag när det gällde att skapa en negativ bild av den iranske mannen, något som knappast gjorde det lättare för unga män att träffa tjejer.

Ciao Bella vill lyfta fram att många unga män från mellanöstern känner av en outtalad rasism på daglig basis. De är dömda på förhand av en endimensionell medial bild av den muslimske mannen (som ofta får representera en rik variation av både livsåskådningar och religioner) också som ojämlig, konservativ och i värsta fall förtryckande. Om man som Mustafa och andra unga män med ursprung i mellanöstern kräver att få bli betraktade som jämlikar i Sverige krävs det både mod och självförtroende.

- Hur formas ens identitet? Är det avgörande vilken nationalitet man har? Hur blir självförtroendet när ens identitet byggs upp genom den bild ens omgivning projicerar? När accepteras man som svensk? Har det bara med yttre attribut att göra eller ligger det på ett annat och djupare plan?

Linnea har helt andra skäl till att tvivla på sin identitet. Hon bor ensam med sin far sedan mamman försvann tidigt ur hennes liv. Detta har skapat en osäkerhet kring huruvida hon var ett önskat barn eller inte. Två olika "sanningar" sliter i hennes självbild. Den ena, som hennes pappa envist håller fast vid, är att modern egentligen var infertil men hade ett enda "gyllene ägg" som resulterade i Linnea. Enligt pappans nuvarande flickväns mer krassa version var hon "en sprucken kondom", oplanerat tillkommen i hettan mellan två tonåringar för sexton år sedan.

Ett inramat foto av en ung vacker och glad kvinna i balettklänning är det enda minne Linnea har av sin mor. Även om hon accepterat att mamman inte lever med dem har hon vårdat bilden av att hon var ett önskat barn och inte bara en konsekvens av en tillfällig kärleksaffär. Pappan bedyrar till sist att hur än omständigheterna var kring Linneas födelse så ångrar han ingenting för hon är det bästa som hänt honom.

- Fundera över hur Linneas självbild ser ut. Övertygar pappan henne? Hur påverkar hennes tvivel känslorna för det egna barnet i magen? Hur viktigt är vårt ursprung, vare sig det gäller nationalitet eller genetik?

Klichéer

Upprinnelsen till förvecklingarna i *Ciao Bella* är den inre transformation från (i sina egna ögon) ointressant iranier till (i sina egna och andras ögon) läcker italienare som Mustafa genomgår. Italienarnas status som latinlovers är en etablerad populärkulturell kliché i och i *Ciao Bella* manifesteras den tydligt. Vi ser det italienska laget kräma sig framför speglarna, slänga ur sig *Ciao Bella* till tjejer på Avenyn med siktet inriktat på att förföra alla kvinnor de möter. Detta bekräftas ytterligare av tjejernas suckar om att de bara måste ha dem. De bara döör så snygga de är.

På andra kanten ser vi de försagda svenska killarna som suckar uppgivet att tjejerna "får orgasm bara de tittar på italienarna". Samtidigt som de avfärdar deras billiga raggingsknep; "Want to make love, beautiful Swedish girl?"

Mustafas förvandling är också mer generellt ett slags modifierat askungetema där den vardaglige nörden, tyngd av negativa egenskaper och misslyckad i kärlek genom ett enkelt förvandlingsnummer träder fram som en vacker svan och då automatiskt får egenskaper som gör honom/henne lyckad och älskad.

Enrico i vita Dolce & Gabana-kalsonger tar sig an uppgiften att inviga "Massimo" i förförandets ädla konst. Först ett uttanpåverk därefter hur man närmar sig tjejer. Förföra och förgöra. Swedish, Finnish or Norwegian. No problem! Det är en fråga om attityd!

- Hur skapas dessa nationella klichéer? Finns det en outtalad hierarki där man tillägnar vissa nationaliteter vissa egenskaper baserat på myter? Vilka har ni stött på? "Vackra svenska flicka" är väl en av världen mest seglivade?
- Finns det andra nationella klichéer som vi kanske i förstone uppfattar som oskyldiga. Tyskt ordningssinne, finsk fåordighet, fransk verbal vidlyftighet etc. Finns det till och med en omvänd nedvärdering i bilden av italienarna? En slags cyniska manliga bimbos med den lilla hjärnverksamheten nedanför midjan. Vad tycker ni själva om sådana generaliseringar, oskyldigt eller fördomsskapande? Hur känns det att utsättas för dem?

Roller och förebilder

I *Ciao Bella* manifesteras tydligt att killar och tjejer antar givna roller i jakten på kärlek. I killarnas buss har man snoppmätning, för "knullbok" och tävlar i antalet erövringar, Vi är i paradiset!, suckas det när laget ser alla tjejer i och kring fotbollsturneringen. Mustafa och han kompis Babak känner sig dock pressade från alla håll. Till och med Mustafas mor antyder att han säkert kommer träffa någon tjej. Så söt som han är.

Tjejerna däremot utgör mest kuttersmycken. Deras roll blir den trånande och till viss del beräkande. Hur snärjer man bäst en italienare? Linnea är visserligen fanbärare på invigningen men det framgår knappast att det även är

många tjejlag från hela världen som deltar i cupen.

Det handlar också om att spela sina roller enligt vissa spelregler. Att Mustafa inte behärskar den konsten framgår tydligt. Han väljer fel samtalsämnen och har fel attityd. Något som kvinnoproffset Enrico betonar när han lär ut allt han kan. Kvinnor vill bara snärja männen och ta deras pengar. Därför är det bäst att överge dem kvickt när man fått vad man vill ha.

Linnea och Carro har praktiserat flirtkonst i Italien och vet hur man väcker intresse. De slänger långtansfulla blickar men låtsas samtidigt vara oåtkomliga.

Förväntningarna är helt olika från killarnas respektive tjejernas sida. Där killarna lär sig behandla tjejerna som villebråd att nedlägga och sedan dumpa finns hos tjejer som Linnea en dröm om en framtid tillsammans. Efter ett misslyckat försök att hitta sin "riktiga italienare" är hon efter bara några timmars bekantskap beredd att smida nya planer om ett gemensamt liv med "Massimo" i Rom.

- För killarna är tjejerna troféer att skryta med inför polarna. Killarna synas som fullblodshästar och avfärdas som töntiga, tänkandes med snoppen eller ointressanta. Blir kanske de också en slags troféer för tjejerna? Hur manifesteras könsrollerna i *Ciao Bella*? Stämmer de med era egna erfarenheter. Är det något man kan ta sig ur? Hur bryter man med vedertagna könsschabloner? Tycker ni att Linneas tämligen passiva attityd är en förebild för unga tjejer?

- Tränaren uttalar en viss uppgivenhet inför killarnas fixering vid sex och att det sätter hård press på unga killar. Han håller en utläggning om hur sexualiserat livet generellt blivit för unga människor numera. Tycker ni att han har rätt? Fundera vidare på vad denna press innebär för den som inte vill, kan eller kanske vågar?

- *Ciao Bella* tycks visa att killar och tjejer i grunden har olika synsätt på vad ett förhållande innebär. Tycker ni att det stämmer? Är tjejer mer benägna att vilja binda sig, eller är det en orättvis bild? Söker man bekräftelse på olika sätt? Har man olika mål och drömmar? När Mustafa till sist bestämmer sig för att ta relationen på allvar och till och med ta ansvar för ett barn som inte är hans, är det då ett sätt att visa att killar och tjejer kan dela samma drömmar?

Både Mustafa och Linnea ser sina föräldrar som avskräckande exempel när det gäller kärlek och förhållanden. Mustafa ser föräldrarnas stagnerade och, som han ser det, kärlekslösa äktenskap. Linnea har sina föräldrars misslyckande med sig i baggaget och ser pappan gång efter annan misslyckas i sina relationer.

Mustafas mamma vill förmedla en mer romantisk bild av kärlek. Säger till honom att han inte skall krossa flickornas hjärtan. De är ju så sköra. När han kommer hem får han en liten gest från fadern som frågar om han lyckades få något ragg.

Linneas far är kanske ingen förebild när de gäller förhållanden men intar heller ingen förmanande attityd mot dottern. Han verkar nästan se på sig själv som en jämnårig. Och någonstans anklagar hon honom för att leva en livslögn.

- Fundera över hur filmens huvudrollspår ser på sina föräldrar och deras sätt att hantera kärleken. Vad skrämmer dem med deras sätt att leva? Mustafa får trots allt genom fadern en insikt om att kärlek handlar om något större än passion. När han läser upp sin kärleksförklaring för Linnea har han tänkt igenom vad han tror att det egentligen handlar om. Vad tycker ni om hans tal?

- Linnea fattar ju egentligen samma beslut som sin mor, att behålla sitt barn trots att hon är ensam (Mustafa återvänder ju först senare till henne). Fundera över hennes motiv till detta. Rör det sig om att bevisa något, eller att bryta en ond cirkel eftersom mamman ju av skäl som vi inte känner till försvann från sin dotter?

Sport och homosexualitet

Fotboll är av tradition en arena med en tuff jargong. Inte minst i omklädningsrummen. Enrico som så övertygande lär ut sitt machoideal visar sig dock även attraheras av pojkar. Något han knappast kan vara öppen med i laget. Tvärtom betonar han sin heterosexuella manlighet men testar Mustafas sexuella identitet genom att vara ömsom aggressiv ömsom ömsint och till sist försöker han också kyssa honom i duschen.

Att ett sportevenemang får bli spelplatsen för olika romantiska och sexuella upplevelser blir också en påminnelse om vad som inte är accepterat eller åtminstone en svårare aspekt av kärleken. Trots att idrott i allmänhet och lagsporter i synnerhet är forum där personer av samma kön offentligt kan visa en fysisk uppskattning av varandra finns inom idrottsvärlden ytterst få aktiva idrottsmän och -kvinnor som offentligt har "outat" sin homo- eller bisexualitet.

År 2007 hade Pridefestivalen i Stockholm som tema just homofobi inom idrotten. Inledningstalet hölls av fotbollsspelaren Glenn Hysén, som tidigare kritiserats av gayvärlden efter att han slagit till en man som ofredat honom sexuellt på en toalett. Efter talet, där han betonade vikten av öppenhet och trygghet inom idrotten mötte han överlag positiva reaktioner på att just han som representant för fotbollsvärlden så kraftfullt fördömde alla former av trakasserier gentemot homosexuella.

"Ibland fostrar idrotten oss till bra lagspelare, men ibland fostrar idrotten oss till ängsliga flockdjur med bögfobi". Hysén var mycket medveten om problemen och självkritisk till hur det överlag ser ut i sportvärlden.

- Det finns ett modigt drag i filmen när den så öppet berättar om Enricos bisexualitet. Kärleken har många ansikten och kan se ut på många sätt. Vissa tänder på både tjejer och killar. Vad tänkte eleverna om macho-killen Enrico, det är inte mycket vi vet om honom? Blev eleverna överraskade av hans bisexuella läggning?

- Innan Pridefestivalen tyckte vissa att det var bra att välja en "riktig karl" som inledningstalare, en symbol för heterosexuella machomän. Andra tyckte tvärtom att han inte på något sätt kunde företräda deras sak. Efteråt var reaktionerna överlag positiva men det säger ändå något om att frågan är brännbar. Hur viktigt är det att den straighta världen är tydlig i denna fråga?

- Ni kanske själva idrottar. Känner ni igen att det finns ett särskilt hårt klimat killar emellan? Bögsämt eller nedsät-

tande snack om tjejer. Eller är det likadant i tjejernas omklädningsrum? Är detta ett stort problem eller bara en ofarlig jargong?

- Inom de flesta områden, även sådana som tidigare varit avogt inställda mot homosexualitet, är det nu tämligen okontroversiellt att vara öppen med sin läggning. Det finns homosexuella präster, poliser, politiker etc. Diskutera varför ni tror att just idrottsvärlden haft så svårt att inta en öppen inställning till dessa frågor?

En kärlekshistoria med närvaro

Ciao Bella är en film med en hög filmisk ambitionsnivå. Trots att många av de formmässiga influenserna kommer från europeisk 60- och 70-talsfilm, till exempel den så kallade franska nya vågen, finns i den en ung ton och den påminner inte särskilt mycket om de svenska ungdomsskildringar vi sett de senaste åren.

Många har dragit paralleller till Roy Anderssons klassiska debutlångfilm *En kärlekshistoria* från 1970 och även om det är en krävande film att bli jämförd med så arbetar *Ciao Bella* likt den mycket med bildberättande mer än att dialogen styr vad vi skall titta på. Regissören har använt befintliga miljöer i hög grad och musiken är mycket nära komponerad till bilderna i stället för det som idag är vanligt med en lågmäld filmmusik parallellt med illustrativa hitlåtar.

Filmen är gjord på ett ovanligt tydligt sätt för biografduken. Många helbilder är tagna långt ifrån huvudpersonerna och klipp mellan närbilder och helbilder gör att det finns en kraftig rytm i filmen. Även nyanvändningen av 60- och 70-talsgrepp som överexponerade utfrätta bilder till exempel i kärleksscenerna och tydliga inzoomningar bland annat i nattscenerna från 'stan', allt sammantaget skapar både innerlighet och närvarokänsla.

Man har kunnat integrera verkliga bilder från Gothia Cup i filmen och som i de flesta barn- och ungdomsfilmerna är det amatörer i flera av de bärande ungdomsrollerna.

Bägge dessa faktorer har naturligtvis även de hjälpt till att skapa realism och en känsla av trovärdighet i filmen.

- Är filmens form något ni själva tänkte på? Känns det som om den bidrar till att vi lever oss med i historien eller är den så tydlig att vi i stället tänker på att det är film?
- Vad i filmens sätt att berätta bidrar till att skapa en känsla av här och nu?

Produktionsuppgifter

Sverige 2007

Producent: Christer Nilsson

Manus: Jens Jonsson

Regi: Mani Masserat-Agah

Foto: Andréas Lennartsson

Klippning: Kristin Grundström

Musik: Martin Willert

I rollerna

Mustafa - Poyan Karimi

Linnea - Chanelle Lindell

Enrico - Oliver Wahlgren-Ingrosso

Babak - Arash Bolouri

Tekniska uppgifter

Speltid: 89 min

Format: Vidfilm 1.1:85

Ljudsystem: Dolby digital

Censur: Barntillåten

Svensk premiär: 3 augusti 2007

Distribution

SandrewMetronome, Box 5612, 114 86 Stockholm Tel 08-762 17 00, fax 08-10 38 50 www.sandmet.com

Redaktion: Andreas Hoffsten, Barn & Ungdom, Svenska Filminstitutet, augusti 2007